

האגס שייך למשפחת הוורדיים. המין העיקרי אותו מגדלים באופן תרבותי עבור פירותיו בעולם המערבי מכונה אגס תרבותי (*Pyrus communis*) ולו כ-5,000 זנים, שמתוכם ידועים בשמותיהם כ-1000 זנים נפרדים שביתנו באופן נפרד. בישראל גדל בר מין אחד של אגס - המין אגס סורי, הגדל באזור החורש הים-תיכוני. מטעים מסחריים של אגס תרבותי נפוצים מאוד בישראל.

הזנים העיקריים הגדלים בישראל נקראים ספדונה, קוסציה וג'נטיל. זן האגס "נאשי", סוג של אגס אסייתית, גם צובר נתח שוק בשנים האחרונות

האגס, כמו עצים נשירים אחרים, זקוק לשעות צינור חורפיות על מנת להתעורר בצורה תקינה. מאידך, חורף קשה מדי עלול לסכן את חיי העץ. טמפרטורות קיצוניות בחורף ובקיץ מהוות בעיה במהלך הגידול. לאקלים ים תיכוני יש יתרון בגידול אגס בשל קיץ ארוך ויבש ללא גשמי קיץ, וחורף קר ללא טמפ' שמהוות סיכון לגידול.

עונת פריחת האגס היא האביב – בה פורח פרח צחור בעל ריח מתקתק. המאביקים הם חרקים אוספי אבקה וצוף, לרוב דבורים, הנמשכות לצבעם הבהק של הפרחים ולריחם. פרי האגס דמוי-תפוח והוא מכונה פרי מדומה מכיוון שהחלק הנאכל בו הוא מצעית הפרח, ולא רק השחלה המופרית. זהו עץ פרי גבוה ורחב-נוף שמסוגל להגיע לגובה של עד 17 מטרים בתנאי הגידול המתאימים. זני האגס המרובים שונים זה מזה בתכונות רבות, שהעיקריות בהן הן: גודל הפרי וצורתו, טיב הציפה - יבשה או עסיסית, רכה או קשה, כמות הסוכר וכמות המינרלים והוויטמינים.

קטיפ האגס- מאמצע יולי עד ראשית אוגוסט. כושר השתמרותו טוב, ובאווירה מבוקרת אפשר לאחסנו עד 10 חודשים.

כיום, הקשיים הגדולים ביותר בגידולים אגס בישראל נובעים ממחלה חיידקית הנקראת חירכון שהגורם לה הוא החיידק *Erwinia amylovora* וכן המזיק מסוג פסילת האגס.

חומציות הקרקע האופטימלית לגידול האגס הוא 6-6.5. גם בתחום pH רחב יותר של 5.5-7.5 אין לאגס בעיות קליטה והזנה. רוב הקרקעות בארץ הן בסיסיות 7-7.5 pH, להוציא את רמת-הגולן שם ה-pH הוא 6-6.5.

שיקולים בקביעת משק דישון אגס

בדישון קרקעי מקובל להשתמש בדשנים אשר מקור החנקן שלהם מגיע מאוראן. ע"י כך מתקבלת החמצה פאסיבית של סביבת בית השורשים, שכן כאשר הצמח קולט אמון הוא משחרר חומצה ובכך מסייע לקליטה טובה יותר של מיקרואלמנטים.

מחקרים מהשנים האחרונות מצאו קשר בין עודף דישון חנקני לבין התבססות מואצת של פסילת האגס¹. לכן, בשנים האחרונות מסתמנת מגמה להתחשב בכך בקביעת ממשק הדישון. כמו כן, להוסיף מעכבי צימוח למיניהם כמו CCC על מנת לרסן צימוח עודף.

במחקר אחר, פירות שקיבלו אשלגן במינון גבוה (16 ק"ג לדונם) הציגו רמות אתילן נמוכות ופעילות הנשימה הואטה, מה שהביא לעלייה בחיי המדף באחסון ממושך². כמו כן דשן אשלגני מבוסס אשלגן כלורי, הינו בעל אינדקס המלחה גבוה³, ועלול לגרום לנזק המלחה בשתילים צעירים. על כן ניתן לשקול כדאיות דישון באשלגן נטול כלור וחנקנה לקבלת פרי גדול, על בסיס דשן אמוני, ועם זאת למנוע נזקי המלחה.

כמויות: 6-10 ק"ג חנקן לדונם. 2-6 ק"ג תחמוצת זרחן לדונם בהתאם לזמינות הזרחן בקרקע. 15 ק"ג לדונם תחמוצת אשלגן להעלאת גודל וכושר השתמרות באחסון.

באביב המוקדם רצוי לדשן באמון אביבי (תמיסת דשן חנקני מעושרת בברזל), בכמות שוות ערך לדשן מכולאט אבקתי 0.5-1.5 ק"ג לדונם, לקבלת לבלוב בריא וחזק ללא כלורוזה. בהמשך העונה להגביר דישון אשלגני עד קטיף, להגדלת הפרי ולהעלאת כושר האחסון שלו. טרם הקטיף יש לעצור דישון חנקני, ולהמשיכו לפי הצורך לאחר הקטיף ובסתיו בהתאם לבדיקות העלים.

דישון זרחני- בהתאם לתכולת הזרחן בקרקע לפי בדיקות לפי אולסן באזור בית השורשים הפעיל, או כטיפול תחזוקה שוטפת בחומצה זרחתית לשטיפת שלוחות בתחילת העונה.

אבחון מחסורים של המצב התזונתי במטעי אגס נעשה באמצעות בדיקות עלים ובדיקות צמחיות חדשניות אחרות. יתרה מזאת, על אף שמחסורים במיקרולמנטים באגס נדירים באזורנו יש לשים לב לתוצאות בדיקות עלים ולמאפיינים מורפולוגיים שעלולים להעיד על מחסור, ולהוסיף מיקרואלמנטים בעת הצורך.

להכנת תכנית המתאימה ניתן לפנות לאגרונום דשן גת.

ליאור מאיר, אגרונומית

054-4361159

liorm@deshengat.co.il

¹ הרפז, ל., קדושים, ר., אופנהיים, ד., שטרן, ר. (2007). השפעת ממשק דישון חנקני וריסון צימוח על פסילת האגס. מו"פ צפון, שה"מ.

² Sete, P. B., Ciotta, M. N., Nava, G., Stefanello, L. D. O., Brackmann, A., Berghetti, M. R. P., ... & Brunetto, G. (2020). Potassium fertilization effects on quality, economics, and yield in a pear orchard. *Agronomy Journal*, 112(4), 3065-3075.

³ Hart, J. M. (1990). Fertilizer and lime materials.

